

ผลของโครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นผ่านสื่อหนังสือพิมพ์
ต่อการทำความเข้าใจเนื้อหา การจดจำเนื้อหา และความพึงพอใจของผู้รับสาร

นางสาวนภกานต์ หวังวิวัฒนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EFFECT OF NEWS BODY STRUCTURE ON READERS' COMPREHENSION,
RECALL, AND SATISFACTION OF SEVERAL INCIDENTS NEWS STORIES

Miss Napakan Wangwiwattana :

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Journalism and Information

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

520656

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของโครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นผ่านสื่อ
หนังสือพิมพ์ต่อการทำความเข้าใจเนื้อหา การจดจำเนื้อหา และ
ความพึงพอใจของผู้รับสาร

โดย

นางสาวนภกานต์ หวังวิวัฒนา

สาขาวิชา

วารสารสนเทศ

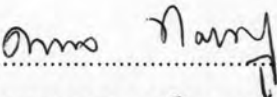
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

..........คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..........ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

..........อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ)

..........กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ สุกัญญา สุตบรรทัด)

นภกานต์ หวังวิวัฒนา : ผลของโครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ต่อการทำความเข้าใจเนื้อหา การจดจำเนื้อหา และความพึงพอใจของผู้รับสาร (THE EFFECT OF NEWS BODY STRUCTURE ON READERS' COMPREHENSION, RECALL, AND SATISFACTION OF SEVERAL INCIDENTS NEWS STORIES) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร. ดวงกมล ชาติประเสริฐ, 121 หน้า

การวิจัยเชิงทดลองนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่า ข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นที่มีโครงสร้างเนื้อหา ซึ่งได้แก่ โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามการสรุปความนำ (Summary) โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามความสำคัญของข้อเท็จจริง (Salient Feature) และโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามเวลาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (Chronological Order หรือ Time Sequences) ส่งผลต่อความเข้าใจ ความจำ และความพึงพอใจของผู้อ่านอย่างไร การวิจัยนี้ประกอบด้วยการทดลอง โดยมีผู้ร่วมทดลองทั้งหมด 60 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 20 คน และกำหนดให้ผู้เข้าร่วมทดลองอ่านข่าว 3 ข่าวที่มีโครงสร้างเนื้อหาแตกต่างกัน 3 แบบ ใช้เวลาแต่ละข่าว 30 นาที ทำการวัดความเข้าใจ การระลึก และความพึงพอใจของผู้อ่านต่อโครงสร้างเนื้อหาข่าว

ผลการทดลองพบว่า

1. โครงสร้างเนื้อหาข่าวแตกต่างกันไม่ส่งผลให้ผู้อ่านข่าวมีความเข้าใจเนื้อหาข่าว
2. โครงสร้างเนื้อหาข่าวแตกต่างกัน ไม่ส่งผลให้ผู้อ่านข่าวมีความจำเนื้อหาข่าว
3. โครงสร้างเนื้อหาข่าวที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ผู้อ่านข่าวมีความพึงพอใจเนื้อหาข่าว ดังนี้คือ ผู้อ่านข่าวพึงพอใจโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามความสำคัญของข้อเท็จจริงในแง่ความน่าเชื่อถือของเนื้อหาข่าวที่ได้อ่าน มากกว่าข่าวที่มีโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามการสรุปความนำ ขณะที่โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามการสรุปความนำ ทำให้ผู้อ่านข่าวรู้สึกว่าคุณจริงมากกว่า โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามความสำคัญของข้อเท็จจริง ส่วนในแง่ความสะดวกในการอ่าน ผู้อ่านข่าวพึงพอใจข่าวที่มีโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามเวลาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มากกว่า โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามการสรุปความนำ และพึงพอใจโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามความสำคัญของข้อเท็จจริงมากกว่า โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามการสรุปความนำ นอกจากนี้ในแง่ความชัดเจน ผู้อ่านข่าวพึงพอใจข่าวที่มีโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามความสำคัญของข้อเท็จจริงมากกว่า โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามการสรุปความนำ

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อนิสิต.....นภกานต์ หวังวิวัฒนา.....
 สาขาวิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....ดวงกมล ชาติประเสริฐ.....
 ปีการศึกษา.....2552.....

4985093328: MAJOR JOURNALISM AND INFORMATION

KEYWORDS: NEWS BODY STRUCTURE / EFFECT ON READERS' / SEVERAL INCIDENTS NEWS STORIES

NAPAKAN WANGWIWATTANA: THE EFFECT OF NEWS BODY STRUCTURE ON READERS' COMPREHENSION, RECALL, AND SATISFACTION OF SEVERAL INCIDENTS NEWS STORIES. THESIS ADVISOR: ASST.PROF. DUANGKAMOL CHARTPRASERT, Ph.D., 121 pp.

This research attempts to study how multi-incident news stories with different news body structures : summary, salient features and chronological order structures affect readers' comprehension, recall and satisfaction. The experiment involved 60 subjects divided into three groups of 20. Each group were asked to read 3 news stories with 3 different body structures. Each within 30 minutes. Upon completion of each story, their comprehension and recall of the news story as well as their satisfaction with the news story were measured.

Results are as follows:

1. The news body structure does not affect recall.
2. The news body structure does not affect comprehension.
3. Regarding readers' satisfaction, the subjects rated news stories with the salient feature structure higher than the stories with the summary structure in terms of credibility. They rated stories with the salient feature structure higher than stories with the summary structure in clarity. Finally, the subjects rated stories with the salient feature structure and stories with the chronological order structure higher than stories with the summary structure in convenience of reading.

Department: Journalism..... Student's Signature..... *Napakan Wangwiwattana*
 Field of Study: Journalism and Information..... Advisor's signature..... *Duangkamol Chartprasert*
 Academic Year: ...2009.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบขอบคุณทุกท่านผู้มีส่วนสนับสนุนให้การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยขอขอบคุณ ผศ.ดร. ดวงกมล ชาติประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำที่ดีเสมอมา และช่วยตรวจทาน ตลอดจนแก้ไขข้อผิดพลาดจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ รศ. รจิตลักษณ์ แสงอุไร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำที่ดีเสมอ ขอขอบคุณ ศ. สุกัญญา สุตบรรทัด ในความกรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความรู้ในทุกด้าน

ขอขอบคุณ คุณนาย คุณฝน คุณนันทน์ คุณต้อง คุณอ้น คุณอาร์ท คุณอมที่ให้ความช่วยเหลือติดตามด้านต่างๆ และขอบคุณ คุณกรรพ เพื่อนร่วมรุ่นและเพื่อนรุ่นน้องปริญญาโทที่เป็นกำลังใจอยู่เสมอ ขอขอบคุณ คุณปู๊ และเพื่อนสนิททุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจกันเสมอมา ขอขอบคุณผู้ร่วมทดลองและผู้สังเกตการณ์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และขอขอบคุณทุกท่านที่มีได้กล่าวถึงในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยไม่ว่าจะทางใดก็ทางหนึ่ง

สุดท้ายขอขอบคุณพ่อแม่ พี่น้องและญาติในครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในทุกทางที่จะทำได้ รวมทั้งเป็นกำลังใจที่ดีที่ทำให้ผู้วิจัยมีความพยายามในการทำงานวิจัยจนเสร็จสิ้น และกลายเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ในที่สุด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
ปัญหาคำวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
นิยามศัพท์.....	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
พฤติกรรมการอ่านและการรับรู้.....	4
แบบแผนการรับรู้ (Schema).....	8
โครงสร้างพื้นฐานของข่าวหนังสือพิมพ์.....	23
การลำดับเนื้อหาข่าว.....	31
สมมติฐานการวิจัย.....	36
นิยามตัวแปร.....	37
กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	38
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	39
กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือก.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การทดสอบเครื่องมือ.....	44
ขั้นตอนการทดลอง.....	44
สถิติที่ใช้วิเคราะห์ผลการทดลอง.....	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	47
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	56
สรุปผลวิจัย.....	56
อภิปรายผล.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	67
รายการอ้างอิง.....	70
ภาคผนวก.....	73
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	121

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ร่วมทดลองจำแนกตามความคุ้นเคยที่มีต่อข่าวที่ได้รับ.....	48
ตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบระหว่างรูปแบบการลำดับโครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นต่อการทำความเข้าใจเนื้อหาของผู้อ่าน.....	49
ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบระหว่างรูปแบบการลำดับโครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นต่อการจดจำเนื้อหาของผู้อ่าน.....	49
ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบระหว่างรูปแบบการลำดับโครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นต่อระดับความสนใจที่มีต่อข่าวของผู้อ่าน.....	50
ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบระหว่างรูปแบบการลำดับโครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นต่อระดับความเป็นกลาง การให้ความรู้ความเป็นข้อเท็จจริงที่มีต่อข่าวของผู้อ่าน.....	51
ตารางที่ 6 แสดงผลการทดสอบระหว่างรูปแบบการลำดับโครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นต่อระดับความน่าเชื่อถือที่มีต่อข่าวของผู้อ่าน.....	51
ตารางที่ 7 แสดงผลการทดสอบระหว่างรูปแบบการลำดับโครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นต่อระดับความเกินจริงที่มีต่อข่าวของผู้อ่าน.....	52
ตารางที่ 8 แสดงผลการทดสอบระหว่างรูปแบบการลำดับโครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นต่อระดับการรับรู้ความสำคัญของข่าวต่อชีวิตประจำวันที่มีต่อข่าวของผู้อ่าน.....	53
ตารางที่ 9 แสดงผลการทดสอบระหว่างรูปแบบการลำดับโครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นต่อระดับความสะดวกในการอ่านที่มีต่อข่าวของผู้อ่าน.....	54
ตารางที่ 10 แสดงผลการทดสอบระหว่างรูปแบบการลำดับโครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นต่อระดับความชัดเจนที่มีต่อข่าวของผู้อ่าน.....	55
ตารางที่ 11 แสดงผลการทดสอบระหว่างรูปแบบการลำดับโครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นต่อระดับการทำให้เข้าใจได้ง่าย การทำให้จำได้ง่าย และการทำให้สับสน ที่มีต่อข่าวของผู้อ่าน.....	55
ตารางที่ 12 ตารางสรุปผลการวิจัย.....	59

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แสดง Model of Reading – กระบวนการประมวลข้อมูลจากการอ่าน.....	11
ภาพที่ 2 แสดงระบบความจำ.....	14
ภาพที่ 3 แผนผังการเกิดการรับรู้.....	17
ภาพที่ 4 แผนภูมิในปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาในการอ่าน.....	17
ภาพที่ 5 โครงสร้างการเขียนข่าวแบบสรุปที่มีหลายประเด็นรวมกัน.....	26
ภาพที่ 6 โครงสร้างการเขียนข่าวแบบสรุปประเด็นทั้งหมด.....	26
ภาพที่ 7 โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามความสำคัญของข้อเท็จจริง.....	28
ภาพที่ 8 โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามเวลาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น.....	30
ภาพที่ 9 แบบจำลองการเขียนแบบพีรามิดหัวกลับ.....	32
ภาพที่ 10 โครงสร้างการเขียนข่าวแบบพีรามิดหัวตั้ง.....	33
ภาพที่ 11 แบบจำลองการลำดับเรื่องแบบลำดับเวลา.....	34
ภาพที่ 12 แบบจำลองการลำดับเรื่องแบบลำดับเวลา.....	35
ภาพที่ 13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเนื้อหาข่าว ความเข้าใจ ความจำ และความพึงพอใจ.....	66